

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Відповідно до Податкового кодексу, для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством [1]. Необхідність ведення обліку в системі оподаткування обумовлена забезпеченням умов для проведення державного контролю за дотриманням податкового законодавства суб'єктами господарювання.

Організація обліку для цілей оподаткування має здійснюватись таким чином, щоб забезпечити систему збору, накопичення, обробки та узагальнення інформації для визначення та сплати податкових платежів суб'єктами господарювання відповідно до вимог податкового законодавства. Це така облікова система, яка базується на даних бухгалтерського обліку та правилах податкового законодавства, та забезпечує інформаційні потреби користувачів про нарахування та сплату податків і зборів.

На основі даних обліку, який побудований на суцільному і безперервному фіксуванні господарських процесів платника податків, складається податкова звітність. Порушення у веденні обліку в системі оподаткування тягнуть за собою неправильне визначення розмірів нарахованих податкових платежів, їх неповну або несвоєчасну сплату до бюджету, фінансові санкції. Від створення ефективної системи обліку з метою оподаткування на рівні підприємства залежить як якість облікової інформації, що надходить до фіскальних органів, так і поліпшення фінансового стану самого підприємства, оскільки правильна організація обліку дасть змогу уникнути фінансових санкцій з боку державних фіскальних органів та оптимізувати податкові платежі.

До організації обліку розрахунків за податками відносять:

- 1) організацію обліку розрахунків за податками згідно з бухгалтерським законодавством;
- 2) визначення об'єктів обліку розрахунків за податками та оцінки стану бухгалтерського обліку цих об'єктів та вибір елементів облікової політики (принципи, методичні прийоми і процедури);
- 3) організацію обліку розрахунків за податками згідно з Податковим кодексом України;
- 4) визначення методики розрахунку податків, запровадження податкових розрахункових таблиць, первинних документів, які забезпечать достовірність та правильність оформлення та законність.
- 5) внесення змін за умови зміни податкового законодавства. [2]

Проблеми організації обліку для цілей оподаткування особливо актуалізуються, на нашу думку, в умовах частих та численних змін у податковому законодавстві.

Характерною ознакою податкової політики України у 2014 р. було проведення податкової реформи шляхом введення в дію змін до податкового законодавства. Так, з

1 січня 2015 року набув чинності Закон України № 71-VIII [3] та ряд інших нормативних актів [4-7], якими передбачені кардинальні зміни в оподаткуванні юридичних осіб та громадян, які покликані спростити і здешевити систему адміністрування податків, а також додатково залучити до бюджету держави 40 млрд. грн. в рік. [8].

З цією метою з 2015 року в Україні зменшується кількість податків: з 22 до 9. Зокрема, до загальнодержавних податків належать податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата та мито. До місцевих податків належать податок на майно та єдиний податок. Внісши зміни до законодавства, парламент розмір єдиного соціального внеску знизив з 41% до 16,4%. Нововведення стосуватиметься лише тих підприємств, які виконають програму з детінізації заробітних плат, тобто збільшать зарплатний фонд на 30%, а власне сума заробітної плати становитиме щонайменше три мінімальних.

Деякі податки не скасовані повністю, а лише трансформовані за принципом «два в одному». Так, для сільськогосподарських товаровиробників спрощена система оподаткування збережена. Однак такий податок як фіксований сільськогосподарський – скасовано, але механізм його справляння трансформований у четверту групу платників єдиного податку із встановленням відповідних критеріїв. При цьому значне зростання бази оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи змушує сільськогосподарських товаровиробників за результатами аналізу діяльності попереднього (2014 року) здійснити свій вибір щодо обрання системи оподаткування – загальної чи спрощеної.

Отже, податків стало менше, але складність їх адміністрування, на наш погляд, не вплинула на спрощення ведення бізнесу в Україні та організацію обліку для цілей оподаткування.

Вважаємо, що з метою підвищення ефективності організації обліку для цілей оподаткування на підприємствах, і особливо в умовах змін податкового законодавства, доцільно здійснювати такі заходи:

- проводити щомісячний аналіз змін в оподаткуванні, оперативне використання якого в обліку сприятиме запобіганню податкових помилок і відповідних штрафних санкцій;
- делегувати повноваження щодо оформлення податкових розрахунків та звітності чітко визначеним особам;
- в наказі про облікову політику передбачити засади ведення обліку для цілей оподаткування;
- запровадити систему внутрішнього контролю за вчасністю та достовірністю проведення податкових розрахунків, складання та подання податкової звітності;
- передбачити систему стажування та навчання бухгалтерів за програмами змін податкового законодавства (відвідувати семінари, круглі столи, тренінги, тощо);
- автоматизувати процеси податкового обліку на підприємстві, що сприятиме скороченню витрат часу на підготовку необхідної документації та дозволить уникнути низки технічних помилок;
- поступово переходити на подання електронної податкової звітності до фіскальних органів.

Запровадження таких заходів на підприємствах – платниках податків, сприятиме підвищенню рівня ефективності організації обліку для цілей оподаткування, запобіганню податкових помилок і притягнення до відповідальності платників податків, скоротить час та витрати на проведення облікових робіт в сфері податкових розрахунків.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Крупей Н. С. Деякі аспекти формування облікової політики для цілей оподаткування / Н. С. Крупей // Економічні науки. Сер. : Економіка та менеджмент . - 2012. - Вип. 9(2). - С. 231-240.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням: Закон України від 28.12.2014 р. № 72-VIII - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/72-19>
5. Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України: Закон України від 28.12.2014 р. № 76-VIII - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/76-19>
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 р. № 77-VIII - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/77-19>
7. Про державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 28.12.2014 р. № 80-VIII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19>.
8. Податкова реформа 2015 основні змін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkurse.ua/ua/business/nalogovaya-reforma-2015-osnovnye-izmeneniya.html>. - Назва з екрана.